

Načrtovanje infrastrukture

med predpisi in realnostjo

Barbara Radovan, univ. dipl. inž. arh.
Ministrstvo za infrastrukturo in prostor
Direktorat za prostor

Osnovni pravni okvir

Prostorsko načrtovanje

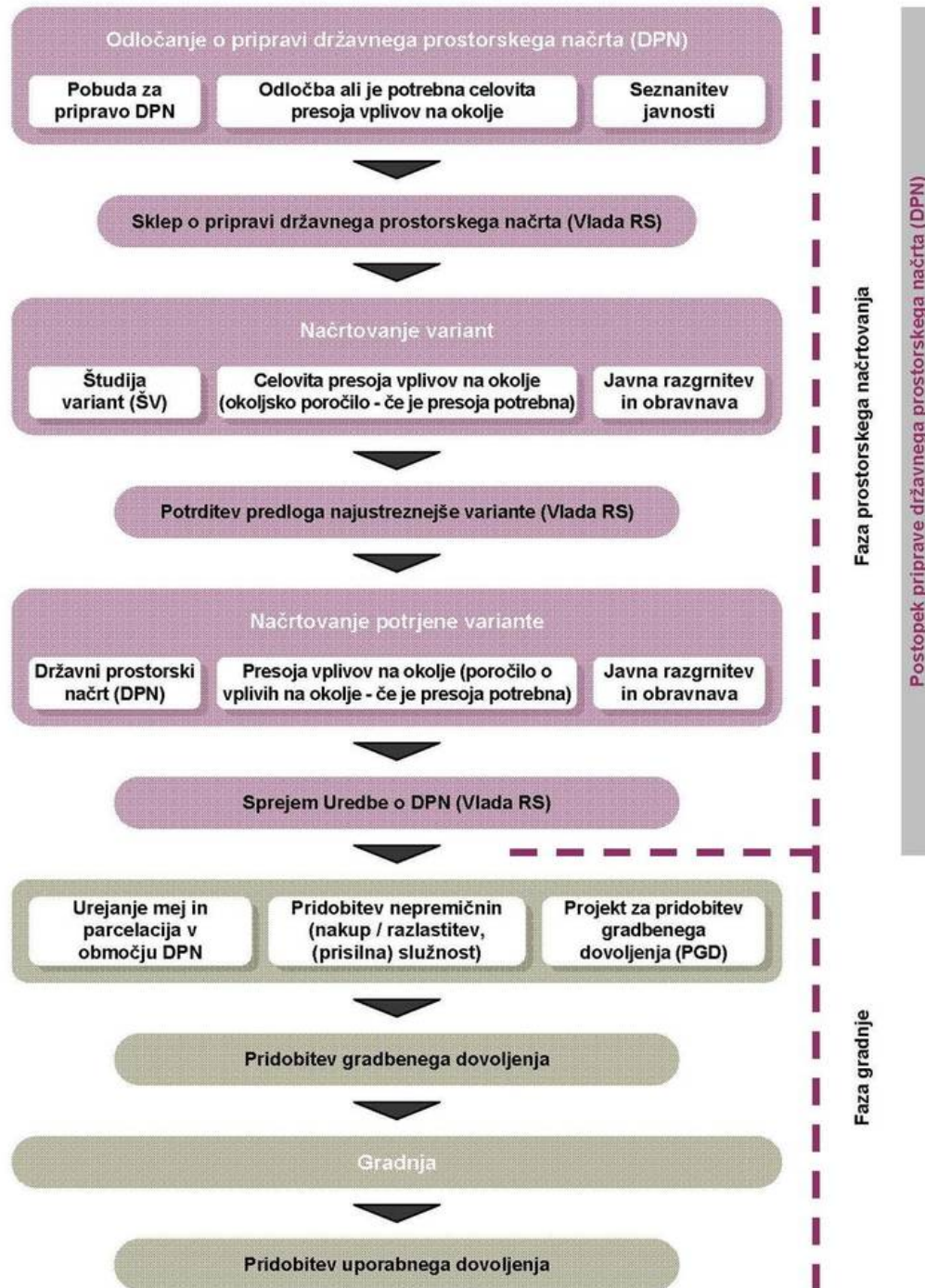
- **Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (2010)**
- Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave državnega prostorskega načrta (2011)

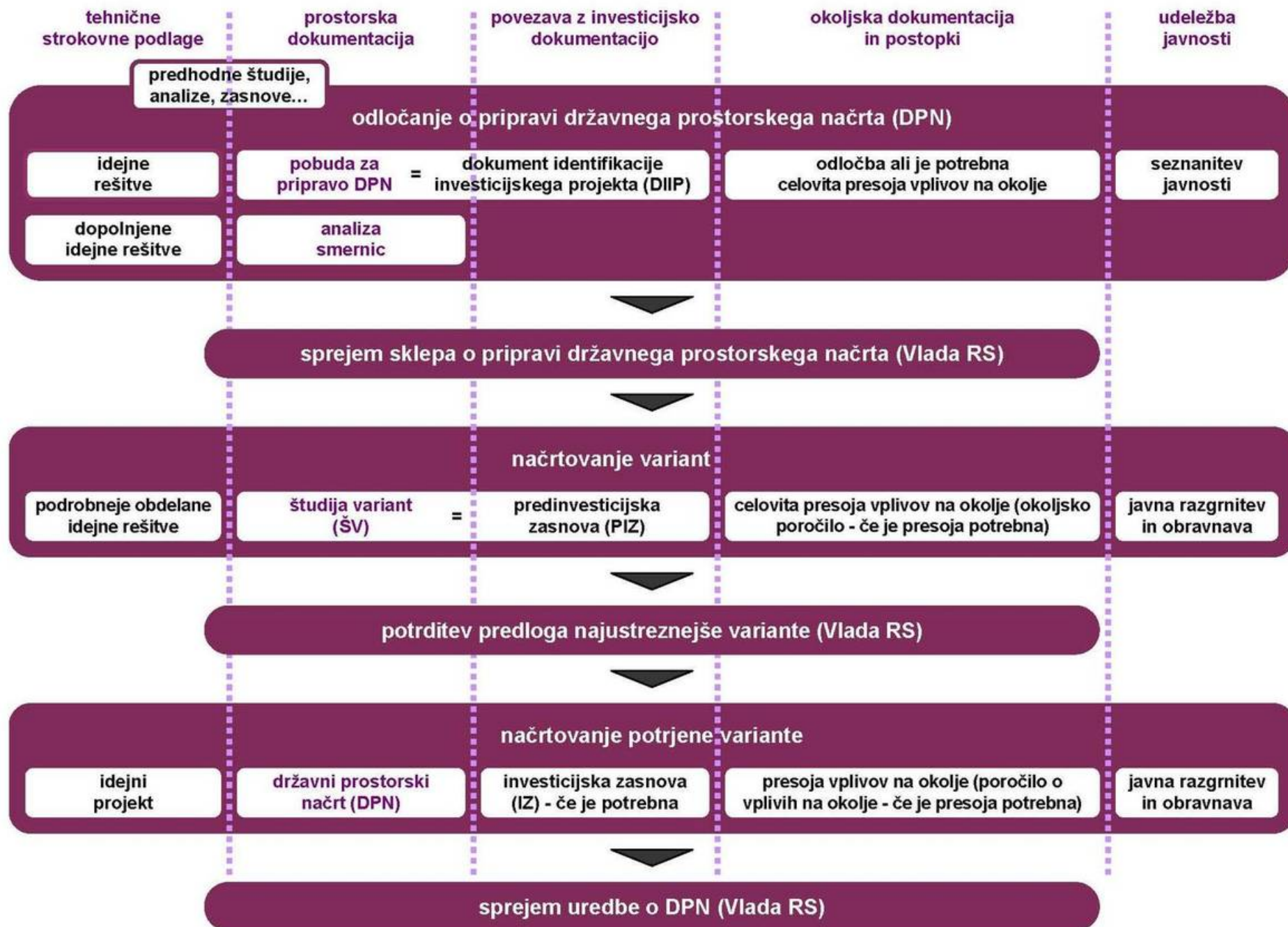
Graditev

- Zakon o graditvi objektov s podzakonskimi predpisi (2002 in dalje)

Cilji pri pripravi ZUPUDPP

- učinkovitejša priprava in izvedba DPN ob ustreznemu zagotavljanju vseh javnih interesov, ki so prisotni pri njihovi pripravi, ter varstvu pravic vseh udeležениh oziroma prizadetih strani
- sinhronizaciji postopka priprave DPN s postopki celovite presoje vplivov na okolje ter presoje vplivov na okolje po predpisih, ki urejajo varstvo okolja in ohranjanje narave
- sinhronizacija postopka priprave DPN s pripravo investicijske dokumentacije

Dokumentacija v postopku priprave DPN

- pobuda
- analiza smernic
- študija variant
- državni prostorski načrt (DPN)
- strokovne podlage (idejne rešitve idr.)

Vsebina, obseg in struktura dokumentacije ter sestava delovne skupine se določi s projektno nalogo, ki jo pripravi naročnik, potrdi pa koordinator

Dokumentacija v postopku priprave DPN

- **Izdelava pobude, analize smernic, študije variant in DPN:**
 - usposobljena interdisciplinarna skupina strokovnjakov z vseh za prostorsko ureditev pomembnih področij;
 - skupino vodi prostorski načrtovalec (ZUreP-1 in ZGO-1).
- **Izdelava strokovnih podlag:**
 - strokovnjaki, ki po svoji strokovni izobrazbi in pooblastilih ustrezajo vrsti in vsebini strokovnih podlag.

Odločanje o pripravi DPN

- oblika pobude;
- način priprave pobude;
- oblika analize smernic;
- način priprave analize smernic.

Načrtovanje variant in predloga najustreznejše variante

- načrtovanje variant;
- vrednotenje variant;
- podrobneje obdelane idejne rešitve;
- vrednotenje s prostorskega, varstvenega, funkcionalnega in ekonomskega vidika;
- podrobnejša vsebina in oblika študije variant;
- način priprave študije variant.

Načrtovanje potrjene variante

Podrobnejša vsebina DPN:

- prikaz in opis območja DPN;
- prikaz in opis umestitve načrtovane prostorske ureditve v prostor;
- prostorski izvedbeni pogoji;
- etapnost izvedbe prostorske ureditve;
- drugi pogoji in zahteve za izvajanje DPN.

Povezava z investicijsko dokumentacijo

➤ **prostorska ureditev = investicija**

➤ **pobuda = DIIP**

➤ **študija variant = PlZ**

potrjevanje dokumentov

Povezava z okoljsko dokumentacijo

- pobuda = “vloga o nameri priprave plana” v postopku CPVO
- študija variant = “plan” v postopku CPVO
- osnutek DPN = “projekt nameravanega posega v okolje” v postopku PVO.

Predpisi, ki bistveno vplivajo na prostorsko načrtovanje in graditev

Zlasti s področij:

- presojanja vplivov na okolje
- voda
- ohranjanja narave
- varstva kulturne dediščine
- varstva kmetijskih zemljišč
- varstva gozdov
- zdravja ljudi

Kje smo bili

Slovenija ima **dolgoletno prakso** prostorskega načrtovanja kot usklajevanja razvojnih in varstvenih interesov

Že **Zakon o urejanju prostora iz l. 1984** je vpeljal analize razvojnih možnosti, analize ranljivosti, ustreznosti in primernosti prostora, kar vse je bilo podlaga za “ustvarjalno varstvo okolja” (Marušič, 2011)

Kaj se je zgodilo v 30 letih

1984 – 2002 —————> ZUNDPP

V prostor umeščen (skoraj) celoten AC križ

2002 —————> ZUreP

2004 —————> ZVO (uvede CPVO)

2007 —————> ZPNačrt

2010 —————> ZUPUDPP

Kje smo

Različni vzroki pripeljali do odmika od “ustvarjalnega varstva okolja” in uveljavitve “konzervativnega varstva okolja” (Marušič, 2011)

Monopoliziranje pravice posameznih sektorjev do odločanja o posegih v okolje (kmetijska zemljišča, gozdovi, vode, narava, kulturna dediščina) je omogočil da se je sektor pri odločanju (tudi) o prostorskem razvoju zaprl vase

Kje smo

Slabosti uzakonjenja takega pristopa so že vidne

- **nemogoče postaja umestiti v prostor prostorske ureditve, ki so že dosegle družbeno – razvojni konsenz skozi prostorsko strategijo (3. razvojna os, 2. tir železniške proge Divača – Koper, HE na spodnji Savi ipd.)**
- **prostoru se pojavljajo ureditve, ki ne sledijo logiki primerne prostorske umestitve ampak logiki umikanja vsem varstvenim režimom**

Kam bi morali iti

Težave zaznane tudi na ravni EU

V prihodnosti bo nujen ponoven pomik k “ustvarjalnemu varstvu okolja” in ponovni uveljavitvi prostorskega načrtovanja kot ključnega procesa, kjer se dejansko iščejo in najdejo rešitve, ki sledijo ideji trajnostnega prostorskega razvoja in ne zgolj logiki umikanja vsem varstvenim režimom.

Kaj bo treba storiti za dosego tega cilja

- Oblikovati in sprejemati strateške dokumente države (nacionalni programi, strategije ipd.) v čim večjem strokovnem in družbenem konsenzu
- Spoštovati odločitve strateških dokumentov in v vseh organih uprave (nosilci urejanja prostora) ponotranjiti zavedanje, da je naloga vseh iskanje rešitev in ne ustavljanje načrtovanja
- Poenostaviti predpise in dati več odgovornosti za predlagane odločitve stroki (inženirski, prostorsko načrtovalski)
- Okrepiti znanja na strani naročnikov, koordinatorja priprave DPN in nosilcev urejanja prostora

Hvala za pozornost